

ΝΤΕΪΒΙΝΤ ΤΖΕΪΜΣ ΠΟΪΣΑΝΤ

Ο ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

Μετάφραση
ΟΛΙΑ ΛΑΓΟΥΔΑΚΟΥ

Εκδόσεις opera
Αθήνα 2018

100% BAMBAKI

Η ΝΥΧΤΑ ΕΙΝΑΙ ΚΡΥΑ. Τα κτίρια είναι ψηλά. Ο ουρανός είναι μαύρος, εκτός απ' τα σημεία όπου έχει αστέρια. Μαύρος σαν τα μαύρα πιόνια στο σκάκι ή σαν τα αποκαΐδια.

Στο σημείο αυτό να προσθέσω πως ένα μεγάλο όπλο με σημαδεύει στα μούτρα. Κι επειδή έχω ένα μεγάλο όπλο που με σημαδεύει στα μούτρα, τα πράγματα τρέχουν με την ταχύτητα που βλέπουμε στα ντοκιμαντέρ για τη φύση, όπου ένας σπόρος ξεπετιέται, κάνει μίσχο και πετάει φύλλα, όλα μέσα σε δέκα δευτερόλεπτα.

Η κατάσταση εδώ τρέχει ακριβώς με τον ίδιο τρόπο. Τ' αστέρια κινούνται σε κυκλική τροχιά πίσω απ' τα κτίρια, το φεγγάρι ανατέλλει, δύει και ανατέλλει ξανά, και μετά όλα κινούνται πολύ, μα πάρα πολύ αργά.

«Αν δε θες να σε βρουν νεκρό μέσα σ' αυτό το πουκάμισο» μου λέει, «καλύτερα να το βγάλεις.» Ο τύπος με το πιστόλι δεν αστειεύεται. Δεν έχω ιδέα από όπλα, αλλά αυτό είναι μεγάλο. Μοιάζει με το είδος που παίρνει πολλές σφαίρες, απ' αυτά που σου κάνουν ένα πτώμα αγνώριστο όταν το βρίσκουν οι μπάτσοι, κάτι που εμένα μου κάνει το ίδιο αφού δεν έχω κανέναν για να του λείψω, κανέναν σ' αυτόν τον έρμο πλανήτη που να λιποθυμήσει όταν ο ιατροδικαστής σηκώσει το σεντόνι απ' το γαζωμένο μου πρόσωπο.

Το όπλο με σημαδεύει επειδή ο τύπος μού ζήτησε το πορτοφόλι κι εγώ του είπα όχι. «Όχι» είπα, κι αυτός μου είπε: «Πώς θες να πεθάνεις;», κι εγώ του απάντησα: «Να, δεν θέλω να με δουν νεκρό μέσα σ' αυτό το πουκάμισο».

Που δεν είναι απολύτως αληθές. Αν δεν ήθελα να με δουν νεκρό μέσα στο συγκεκριμένο πουκάμισο, δε θα το 'χα φορέσει. Μου φάνηκε ταιριαστό για την περίπτωση. Είναι μαύρο κι έχει ένα σήμα στο τσεπάκι με μια νεκροκεφαλή και κόκαλα χιαστί, σαν αυτό που βλέπεις τυπωμένο πάνω σε μπουκάλια, εκείνα με τα καπάκια που δεν μπορούν ν' ανοίξουν τα μωρά και οι γέροντες.

Ίσως η νεκροκεφαλή με τα κόκαλα να μην ήταν εμπνευσμένη επιλογή, αλλά να πάτε να γαμηθείτε. Εσείς επιλέξατε μόνοι σας με τι πουκάμισο θα πεθάνετε. Του τύπου με το όπλο, καθόλου δεν του άρεσε το ύφος μου. Είπε: «Δεν μου αρέσει το ύφος σου.» Δεν το έπιασε, όμως, πως η αυταρέσκειά μου ήταν επί τούτου, κι έτσι του είπα ξανά τα περί πουκάμισου με το οποίο δεν ήθελα να με δουν νεκρό, και τότε μου είπε να το βγάλω. Κι εδώ ερχόμαστε σ' αυτά που λέγαμε στην αρχή περί ταχύτητας.

Βγάζω το πουκάμισο, γονατίζω και το διπλώνω στο πεζοδρόμιο — ένα τέλειο παραλληλόγραμμο, όπως στα καταστήματα. Πέντε χρόνια δουλειά στο Gap, και γίνεσαι αετός στο δίπλωμα των ρούχων.

«Δε σ' έχουν ληστέψει άλλη φορά» μου λέει ο τύπος με το όπλο.

Θα μπορούσα να του πω την αλήθεια, ότι αυτή είναι η ιρίτη φορά μέσα στη βδομάδα, ότι εδώ και μήνες παρακολουθώ τα τοπικά νέα για να μαρκάρω τη διασταύρωση της Ατλάντας που έχει τις περισσότερες πιθανότητες να με στείλει αδιάβαστο. Ότι επέλεξα ειδικά αυτόν το δρόμο, σ' αυτήν εδώ τη γειτονιά, και περιπλανιέμαι εδώ κάθε νύχτα. Πως μ' έδειραν, μ' έβρισαν, μου επιτέθηκαν και με λήστεψαν. Έχω άσει δύο πορτοφόλια, ένα ρολόι, το τηλέφωνό μου, αλλά δε βρέθηκε ούτε ένας που να τραβήξει τη σκανδάλη, διότι αποδεικνύεται ότι αυτό που ζητάνε όλοι είναι λεφτά και όχι αίμα.

Έτσι, αποφάσισα πως η ανυπακοή ήταν η καλύτερη επιλογή μου.

Χθες το βράδυ τραγούδησα και χόρεψα λιγάκι. «My milkshake brings all the boys to the yard.» Λίκνισα τους γοφούς μου, τους τίναξα πέρα-δώθε, αλλά το μόνο που κατάφερα ήταν να κάνω τον τύπο να φρικόρει. Δεν περίμενε ούτε να πάρει το χρήμα.

Αυτός εδώ, όμως, αυτός δεν φαίνεται να έχει πρόβλημα να σου ρίξει κάνα-δυο στο δοξαπατρί, αρκεί να βρεις τις σωστές κουβέντες για να τον προβοκάρεις.

«Το πορτοφόλι» μου λέει. «Τώρα.»

Είμαι πεσμένος στα γόνατα, και το πουκάμισο είναι το μόνο πράγμα ανάμεσα σε μένα και τα πόδια του. Είμαστε στο σκοτάδι, εκεί όπου μ' έχει στριμώξει, αλλά το φεγγάρι φέγγει αρκετά για να φωτίσει τη νεκροκεφαλή που δεν είναι από το ίδιο υλικό με το υπόλοιπο πουκάμισο αλλά από κάτι πιο σκληρό και ελαστικό, σαν τα σήματα που σιδερώνουν στις φανέλες των πιτσιρικάδων.

Δείχνω το πουκάμισο. «Εκατό τοις εκατό βαμβάκι» λέω με νοήματα. Τα αγγλικά είναι η πρώτη μου γλώσσα. Η δεύτερη, είναι η αμερικανική νοηματική.

Ο τύπος κοιτάζει γύρω γύρω· αρχίζει ν' ανυπομονεί.

Έτσι πέθανε ο πατέρας μου.

Ο πατέρας μου γεννήθηκε κωφάλαλος και μου δίδαξε τη γλώσσα του, που δεν έμεινε γλώσσα του για πολλά χρόνια. Στην ιστορία αυτής της χώρας υπήρξε μια εποχή όπου η νοηματική ήταν απαγορευμένη και οι κωφάλαλοι διδάσκονταν να μιλάνε με το στόμα, να σχηματίζουν με τα χείλη τους ήχους που δεν μπορούσαν να τους ακούσουν, λες κι όλη η Αμερική φοβόταν την κίνηση με τα χέρια κι όσα θα μπορούσαν να κάνουν οι κωφάλαλοι αν είχαν δική τους γλώσσα.

Ο πατέρας μου βρήκε την ευτυχία με μια κωφάλαλη γυ-

ναίκα που του έμαθε να μιλάει με το σώμα. Έμεινε μαζί του ίσα ίσα για να του δώσει έναν γιο. Εκείνος δεν ξαναπαντρεύτηκε. Πέθανε πέρσι, όταν κάποιος του ζήτησε το πορτοφόλι του. Ο μπαμπάς συνέχισε να περπατάει, κι ο άλλος τον πυροβόλησε.

«Δεν ήξερε να διαβάζει χείλη ο πατέρας σου;» ρωτάνε διάφοροι, λες και η απάντηση στην ερώτηση αυτή θα καθόριζε ποιος είχε φταιξει για το θάνατό του.

Σηκώνεται αέρας. Χωρίς πουκάμισο, το δέρμα μου μπιμπικιάζει. Τα γόνατά μου πονάνε στο πεζοδρόμιο.

«Θα μετρήσω από το πέντε» λέει ο τύπος. «Πέντε.»

Στο Gar διάβαζα τις ετικέτες, ώσπου έφτασα να καταλαβαίνω ένα ύφασμα αγγίζοντας το μανίκι. Μπορούσα να μαντέψω ακόμα και τα σύμμεικτα, βαμβάκι-πολυέστερ, με 11 απόκλιση δέκα τοις εκατό, πάνω-κάτω, στο ποσοστό.

Το πουκάμισό μου ανάμεσά μας δείχνει παρατημένο, κι αναρωτιέμαι αν ο πατέρας μου έπεσε έτσι, αν διπλώθηκε ή αν σωριάστηκε σαν πεταμένο πουκάμισο.

«Πλύσιμο στο πλυντήριο, σε μέση θερμοκρασία, με παρόμοια χρώματα» κάνω νόημα.

«Τέσσερα» λέει εκείνος.

Δεν ξέρω αν ο πατέρας μου παρανόησε τον δολοφόνο του, αν είδε το όπλο, αν συνέχισε να περπατάει γνωρίζοντας τι θα επακολουθούσε.

«Ελαφρύ στύψιμο» λέω με νοήματα.

«Κόφ' το!» λέει ο τύπος. Ο αντίχειράς του παίζει. Κάτι κάνει κλικ στο όπλο απ' τη δική του μεριά. Με πλησιάζει και σχεδόν πατάει το πουκάμισο. Οι μπότες του είναι μαύρες με κορδόνια.

Κοντεύουμε πια.

«Τρία.»

Θέλετε να μάθετε γιατί λαχταράω να πεθάνω, αλλά

ποια απάντηση μπορώ να δώσω που να είναι ικανοποιητική για σας, εσάς που θέλετε να ζήσετε;

Το να εκφράσεις κάτι τέτοιο με λόγια είναι σαν να προσπαθείς να εξηγήσεις τι είναι αυτό που στέκεται ανάμεσα στους ανθρώπους και μας εμποδίζει να επικοινωνούμε —εννοώ να επικοινωνούμε *πραγματικά*— μεταξύ μας.

Περνάνε οι μέρες με τα χέρια μας να μένουν κρεμασμένα στα πλευρά μας, και πιστεύω πως αυτό που μας συγκρατεί, αυτό που εμποδίζει τους ανθρώπους, είναι ίσως το ίδιο μ' αυτό που κράτησε τη μάνα μου δεμένη απ' το λαιμό μ' ένα πορτοκαλί καλώδιο στα δοκάρια της σοφίτας μας.

Ίσως είναι αυτό που μου τραγουδάει στ' αντί να την ακολουθήσω.

Εκείνη δεν φοβήθηκε να κάνει μόνη της αυτό που εγώ ζητάω από κάποιον άλλον να κάνει για λογαριασμό μου.

«Στεγνωτήριο στο χαμηλό πρόγραμμα» κάνω νόημα.

Αν πέσω μπροστά, το κεφάλι μου θα βρεθεί πάνω στο πουκάμισο, σαν μαξιλάρι. Είμαι έτοιμος.

«Δύο.»

Μιλάμε στον ύπνο μας· το ίδιο και οι κωφάλαλοι. Πολύ βράδια τρύπωνα στο δωμάτιο του πατέρα μου κι έβλεπα τα χέρια του να δουλεύουν πάνω στὸ στήθος του, κάνοντας νοήματα.

Ήταν η γλώσσα των ονείρων — ακατανόητη, αλλά υπέροχη. Τα χέρια του σηκώνονταν κι έπεφταν σαν πουλιά, με την αναπνοή του.

«Ένα.»

Αλλά μερικές φορές, πού και πού, ένα νόημα αναδυόταν. Μια αναμετάδοση. Ο πατέρας μου, που πέρασε τη ζωή του αναζητώντας τη μαμά μου, έκανε εκείνο το σήμα: δείκτες που καλούσαν, μετά χέρια που τραβούσαν τον αέρα προς την κατεύθυνση της καρδιάς.

Κλείνω τα μάτια μου και η κάννη του πιστολιού είναι εκεί, σαν πάγος ανάμεσα στα μάτια.

Θέλω να φωνάξω. Κρατάω την αναπνοή μου.

Περιμένω.

Περιμένω.

Θέλετε να μάθετε τι έλεγε ο πατέρας μου και θα σας το πω. Είναι το ίδιο που φωνάζω κι εγώ μόλις ο κακοποιός τα παρατάει και βάζει το όπλο στην τσέπη του μπουφάν του. Είναι αυτό που φωνάζω στα τακούνια του που χτυπάνε στο πεζοδρόμιο.

Είναι η φωνή μου προς τον κακοποιό και τα χέρια του πατέρα μου προς την μητέρα μου μέσα στη νύχτα: «Γύρνα πίσω. Γύρνα πίσω. Γύρνα πίσω».